МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

ISSN 3083-6557 print

НАУКОВІ ПРАЦІ МАУП

Випуск 3 (50), 2025

Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної конференції
“Ризики продовольчої безпеки в умовах невизначеності: аналітика, управління, прогнозування, фінансово-маркетингові інструменти мінімізації”

м. Київ, МАУП, 23 грудня 2025 р.

Київ
2025

О. М. Файчук А. В. Коноплястий
Економічна ефективність виробництва біометану в Україні в умовах євроінтеграції *65*

О. В. Фірстенко
Економічний вимір продовольчої безпеки: людський капітал у повоєнній Україні *67*

О. В. Шереметинська
Україна на світовому зерновому ринку: виклики продовольчої безпеки та інструменти управління ризиками *70*

К. В. Середюк
Управління бізнес-проєктами у сфері продовольчої безпеки в умовах невизначеності: аналітичний та прогностичний підходи *72*

В. В. Кобржицький
Нові проблеми сільського господарства України, викликані екоцидом росії *75*

О. А. Сливка
Продовольча безпека як чинник людського розвитку в умовах соціально-економічної нестабільності *77*

Є. В. Коломієць
Державне управління продовольчою безпекою: виклики та перспективи *81*

П. С. Бойко, А. А. Телендій
Інституційне забезпечення продовольчої безпеки в системі публічного адміністрування в умовах невизначеності *83*

В. В. Бондаренко, А. А. Телендій
Роль цифрової аналітики у моніторингу стану продовольчої безпеки в умовах невизначеності *86*

О. Л. Боринська, Г. О. Кузьменко
Оцінювання ефективності управлінських рішень у сфері продовольчої безпеки в умовах невизначеності *89*

О. М. Горобей, Г. О. Кузьменко
Антикризове управління у сфері продовольчої безпеки в умовах невизначеності: публічно-адміністративний аспект *92*

В. В. Мещеряков, Н. А. Сіцінський
Маркетингові інструменти регулювання продовольчих ринків у публічному адмініструванні в умовах невизначеності *95*

Я. В. Набойченко, Н. А. Сіцінський
Участь органів місцевого самоврядування у забезпеченні продовольчої стійкості громад в умовах невизначеності *98*

М. М. Панасюк, А. А. Телендій
Аналітичне забезпечення прийняття управлінських рішень у сфері продовольчої безпеки в умовах невизначеності *101*

Є. В. КОЛОМІЄЦЬ
доцент кафедри публічного адміністрування, МАУП

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЮ БЕЗПЕКОЮ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Актуальність. Продовольча безпека є важливою складовою національної безпеки, оскільки безпосередньо впливає на здоров'я населення та соціальну стабільність. В умовах кліматичних змін, політичної й економічної нестабільності забезпечення сталого доступу до безпечних і якісних продуктів харчування потребує ефективного державного управління. Це зумовлює актуальність дослідження викликів і перспектив формування дієвих механізмів державної політики у сфері продовольчої безпеки.

Виклад основного матеріалу. У сучасних умовах поняття безпеки тісно пов'язується з рівнем якості життя населення, що зумовлює підвищену увагу до її забезпечення в усіх сферах. У структурі національної безпеки важливе місце посідає продовольча безпека, адже її основою є задоволення базових харчових потреб людини через забезпечення доступу до якісних, безпечних і збалансованих продуктів харчування. Державне управління у цій сфері спрямоване на гарантування населення необхідними обсягами продовольства. Водночас стабільність продовольчої безпеки залежить від своєчасного та ефективного вирішення проблем, що виникають на всіх етапах продовольчого ланцюга — від виробництва і зберігання до переробки та реалізації сільськогосподарської продукції [1].

Виклики у сфері державного управління продовольчою безпекою охоплюють комплекс взаємопов'язаних проблем, що ускладнюють забезпечення стабільного доступу населення до продовольства. Насамперед кліматичні зміни зумовлюють нестабільність сільськогосподарського виробництва, що потребує від держави впровадження адаптаційних заходів, зокрема розвитку інноваційних агротехнологій та модернізації методів землеробства. Економічна нестабільність і коливання світових цін на продукти харчування актуалізують необхідність державного регулювання продовольчих ринків і посилення соціального захисту вразливих груп населення. Політичні конфлікти та воєнні дії, особливо в стратегічно важливих регіонах виробництва й транспортування продовольства, здатні суттєво порушувати ланцюги постачання, що вимагає від урядів оперативного реагування та застосування надзвичайних механізмів забезпечення продовольчої безпеки. Водночас процеси урбанізації та міграції трансформують структуру попиту на продукти харчування та ускладнюють логістику їх розподілу. Сукупність зазначених викликів зумовлює потребу в інтегрованому підході до державного управління продовольчою безпекою, який передбачає міжсекторальну координацію, міжнародне

співробітництво та використання сучасних технологій на національному й глобальному рівнях [2, с. 172].

Технологічні інновації водночас виступають і викликом, і перспективою, адже трансформують процеси виробництва та розподілу продовольства, відкриваючи можливості для підвищення їх ефективності, але потребуючи значних фінансових ресурсів і готовності агровиробників до адаптації. Сукупність цих глобальних викликів зумовлює необхідність застосування комплексного й узгодженого підходу на національному та міжнародному рівнях з метою забезпечення сталості продовольчої безпеки, пристосування до мінливих умов і зниження ризиків для населення.

Державне управління та стратегічні підходи у сфері продовольчої безпеки відіграють ключову роль у зміцненні стійкості національної економіки й охороні здоров'я населення. Пріоритетним завданням у цій сфері є формування та реалізація державної політики, спрямованої на забезпечення гарантованого й безперебійного доступу до продовольчих ресурсів, зокрема в умовах надзвичайних ситуацій і глобальних викликів [3, с. 90].

Можливості у сфері державного управління продовольчою безпекою створюють перед органами влади потенціал для підвищення якості життя населення шляхом гарантування сталого доступу до безпечних і якісних продуктів харчування. Реалізація цих можливостей передбачає низку ключових напрямів. Насамперед важливим є формування ефективної національної аграрної політики, спрямованої на підтримку вітчизняних виробників, стимулювання впровадження сучасних агротехнологій та зменшення негативного впливу зовнішньої конкуренції. Значну роль відіграють інвестиції у розвиток сільськогосподарських інновацій, які сприяють зростанню продуктивності, раціональному використанню ресурсів і підвищенню стійкості аграрного сектору до кліматичних змін. Важливим інструментом державної політики є також створення стратегічних продовольчих резервів, що дозволяє забезпечити оперативне реагування на кризові ситуації та надзвичайні обставини. Підвищення ефективності логістичних і розподільчих систем дає змогу мінімізувати втрати продовольства та оптимізувати рух ресурсів від виробника до споживача. Окреме значення має міжнародне співробітництво, яке сприяє обміну досвідом, технологіями та ресурсами у сфері продовольчої безпеки. Водночас удосконалення нормативно-правового регулювання продовольчих ринків, а також захист прав споживачів і виробників створюють передумови для функціонування справедливої та ефективної продовольчої системи. Не менш важливим напрямом є розвиток освітніх і інформаційних програм, спрямованих на підвищення обізнаності населення щодо сталого харчування та відповідального споживання [4, с. 35–37].

Реалізація зазначених можливостей потребує комплексного підходу, стратегічного планування та координації зусиль державних органів, бізнесу, наукових установ і громадянського суспільства.

Висновки. Продовольча безпека виступає однією з ключових складових національної безпеки та вимагає від державного управління системного й

стратегічно орієнтованого підходу. Сучасні виклики, зумовлені кліматичними змінами, економічними кризами, політичною нестабільністю та демографічними трансформаціями, потребують адаптації державної політики з метою забезпечення стабільного доступу населення до продовольства. Водночас використання наявних можливостей, зокрема розвитку інноваційних технологій, міжнародної взаємодії, ефективного правового регулювання та освітніх ініціатив, сприяє підвищенню стійкості продовольчих систем. Ефективне державне управління у цій сфері передбачає гнучкість у реагуванні на зміни глобального аграрного середовища, удосконалення механізмів моніторингу й раннього попередження ризиків, а також активне впровадження інноваційних рішень. Інтеграція сучасних агротехнологій, цифрових інструментів і принципів сталого розвитку дозволяє сформувати адаптивну та довгостроково ефективну систему забезпечення продовольчої безпеки.

Джерела

1. *Шевченко, А., Петренко, О.* Продовольча безпека україни в умовах війни та пріоритетні напрямки врегулювання її стану. *Економіка та суспільство*. 2024. (59). URL: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-24
2. *Шестаковська Т. Л.* Виклики та можливості у сфері державного управління продовольчою безпекою. *Публічне управління і адміністрування*. 2023. № 2 (80). С. 171–176 URL: http://pa.stateandregions.zp.ua/archive/2_2023/30.pdf
3. *Мех Л. М., Рублевська Л. Ю.* Роль України в забезпеченні глобальної продовольчої безпеки. The latest implementation of technologies in education. *Abstracts of IV International Scientif- ic and Practical Conference*. Munich, Germany 2022. P. 89–93.
4. *Заходим М.* Продовольча безпека та її місце у структурі економічної безпеки держави. *Інноваційна економіка*. 2020. (1), С. 31–37. URL:https://doi.org/10.37332/2309-1533.2022.1.4

П. С. БОЙКО

здобувачка другого (магістерського) рівня освіти, ННІУЕБ

А. А. ТЕЛЕНДІЙ

канд. наук з держ. упр., доцент кафедри ННІУЕБ

ІНСТИТУЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ В СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ

Інституційне забезпечення продовольчої безпеки є основою ефективного публічного адміністрування в цій сфері, оскільки визначає суб'єктів, їх пов-